

Zirgu apmatojums un apmatojuma krāsa.

Zirgu apmatojumā vienmēr saskatāmi trīs dažāda rupjuma un garuma mati - segmati, aizsargmati un taustes mati. Jaundzimušiem kumeļiem segmatu aizvieto smalka un mīksta dūnvilna. Līdz 6 (7) mēnešu vecumam kumeļu dūnvilna nomainās pret rupjākiem segmatiem. **Segmati** pārklāj visu zirga ķermeni, izņemot aizsargmatu aizņemtās un pilnīgi bez apmatojuma esošās vietas. Segmatu garums, smalkums un blīvums cieši saistās ar zirga konstitūcijas tipu uz zirga dzīvesvietas klimatiskajiem apstākļiem. Aukstā klimatā segmatu klājs ir garāks un biežāks. Tabūnu apstākļos, zonās ar stipru ziemas salu, segmatos arī pieaugušiem zirgiem ir dūnvilna.

Aizsargmati veido krēpju, astes un kājas lejasdaļas garu un rupju apmatojumu. To veidojums atkarīgs no zirga konstitūcijas. Smalkas un blīvas konstitūcijas zirgiem krēpes un aste sastāv no samērā smalkiem un reti aizsargmatiem, kāju skaru (kāju lejasdaļas aizsargmatu) praktiski nav. Tipiskiem irdenas konstitūcijas zirgiem aizsargmati ir gari un blīvi, kāju skaras ir arī rupjas konstitūcijas zirgiem.

Taustes mati izvietoti uz lūpām, ap nāsīm un acīm. Tie ir rupjāki un garāki par segmatiem, stāvus stāvoši atsevišķi mati, kuri uztver pat niecīgus mehāniskus kairinājumus un informāciju par tiem ievada nervu sistēmā.

Apmatojuma krāsa ir atkarīga no melnā pigmenta - melanīna - koncentrācijas ādā un apmatojumā. Saskatāmā krāsa saistās arī ar sīku gāzes pūslīšu izveidošanos mata serdes daļā (mata nosirmošanu). Šādi pūslīši, līdzīgi putām, rada baltu gaismas refleksu (baltu matu krāsu), kaut arī mata korķa slānī pigments ir. Ar vecumu nosirmo visi zirgi, bet izteikta nosirmošana vērojama sirmiem, gados vēl jauniem zirgiem. Vecumā nosirmojušu zirgu ar pilnīgi baltu matu segumu no albīna var atšķirt pēc tumši pigmentētās ādas un nagiem. Daļējs albīnisms vērojams kā lielāki vai sīkāki balti laukumi uz ķermeņa starp tumšas krāsas matu laukumiem dārkjiem (raibiem) vai lāsainiem zirgiem un arī kā dažāda lieluma bezpigmenta laukumi uz galvas vai kājām. Balti bezpigmenta laukumi uz galvas vai kājām - pazīmes - ir ļoti izplatīta parādība.

Apmatojuma krāsas nosaukums atkarīgs no segmatu un aizsargmatu krāsas, kā arī šo matu krāsas kombinācijām. Zemāk redzamajā tabulā piedāvājam iepazīties ar krāsu nosaukumiem. Lai atvieglotu nosaukumu iegaumēšanu, tie sakārtoti grupās pēc viena vai otra, grupai kopēja, apmatojumā viegli saskatāma elementa.

1. grupa

Apmatojuma krāsas nosaukums, nokrāsa	Segmatu krāsa, sakārtojums	Aizsargmatu krāsa, sakārtojums
Melna	Melna	Melna
Dūkana	Melna ar pelēcīgu vai rūsganu nokrāsu galotnēs	Melna
Dūkanbēra	Melna, vismaz ap paslēpenēm un nāsīm brūngani neskaidru kontūru laukumi	Melna
Bēra	Brūna	Melna
Tumši bēra	Tumši brūna	Melna
Gaiši bēra	Gaiši brūna	Melna
Pelēka	Pelēka, bieži pār muguru tumša svītra	Melna
Losa	Dzeltena, nereti ar iepelēku nokrāsu, bieži pār muguru tumša svītra	Melna

2. grupa

Apmatojuma krāsas nosaukums, nokrāsa	Segmatu krāsa, sakārtojums	Aizsargmatu krāsa, sakārtojums
Ruda	Brūna	Brūna jebkurā nokrāsā

Tumši ruda	Tumši brūna	Brūna jebkurā nokrāsā
Gaiši ruda	Gaiši brūna	Brūna jebkurā nokrāsā
Ruda baltskaru	Brūna	Dūmaini balta vai balta
Tumši ruda baltskaru	Tumši brūna	Dūmaini balta vai balta
Gaiši ruda baltskaru	Gaiši brūna	Dūmaini balta vai balta
Palsa	Dzeltena, nereti ar iepelēku nokrāsu	Dzeltena, nereti ar iepelēku nokrāsu
Pāta	a) Pie saknes gaiši, pie galotnes tumši brūnganpelēkā nokrāsā b) Brūngana vai dzeltena vienmērīgā sajaukumā ar pelēku vai melnu	Melna, brūna vai pelēki dzeltena, nereti sakārtota tumšās un gaišās šķipsnās

3. grupa

Apmatojuma krāsas nosaukums, nokrāsa	Segmatu krāsa, sakārtojums	Aizsargmatu krāsa, sakārtojums
Sirma	Melna un balta samaisīta vienādās attiecībās	Melna un balta maisījumā
Tumši sirma	Melna un balta ar melnu matu pārsvaru	Melna un balta maisījumā
Gaiši sirma	Melna un balta ar baltu matu pārsvaru	Melna un balta maisījumā
Baltsirma	Balta, nosirmojusi	Balta, nosirmojusi
Ābolaini sirma	Melna un balta, sakārtota nelielos gaišos un tumšos laukumos	Melna un balta maisījumā
Mušaini sirma	Uz gaiši sirma pamata sīki melni laukumi	Melna un balta maisījumā
Teteraini sirma	Uz gaiši sirma pamata sīki rūsgani laukumi	Melna un balta maisījumā
Salna	Brūna un balta maisījumā	Brūna un balta maisījumā
Salni bēra	Brūna un balta maisījumā	Melna
Salni ruda	Brūna un balta maisījumā	Brūna jebkurā nokrāsā
Salni sirma	Melna, brūna un balta maisījumā	Melna, brūna un balta maisījumā
Dārka	Uz balta pamata lieli, asi norobežoti melni vai brūni laukumi	Līdzīgi kā segmatos
Melni dārka	Uz balta pamata melni laukumi	Balta vai melna
Bēri dārka	Uz balta pamata lieli, asi norobežoti brūni laukumi	Balta vai melna
Rudi dārka	Uz balta pamata lieli, asi norobežoti brūni laukumi	Brūna vai balta
Lāsaina	Uz balta pamata melni vai brūni garenī, nelieli plankumi	Melna, brūna vai balta
Balta jeb albīna	Balta bez pigmenta	Balta bez pigmenta